

OBEC ZÁBIEDOVO

ZADANIE
PRE ÚZEMNÝ PLÁN OBCE
ZÁBIEDOVO

NÁVRH

DECEMBER 2025

NÁZOV DOKUMENTÁCIE

Zadanie pre Územný plán obce Zábiedovo - návrh

OBSTARÁVATEĽ :

OBEC ZÁBIEDOVO, prostredníctvom odborne spôsobilej osoby
Ing. arch. Dávid Goč, OSO ÚPP a ÚPD, reg. č. 395

SPRACOVATEĽ :

Hlavný riešiteľ: Ing. arch. Marián Goč, autorizovaný architekt
Sídlo: Architektonický ateliér GAM
Námestie Andreja Hlinku 27
034 01 Ružomberok

OBSAH ZADANIA

TEXTOVÁ ČASŤ

ÚVOD	3
A.PRIEMET ÚZEMIA OBCE	3
B.DÔVODY NA OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE.....	3
C.URČENIE HLAVNÝCH CIEĽOV A PRINCÍPOV ÚZEMNÉHO ROZVOJA OBCE VYPLÝVAJÚCE Z KONCEPCIE ROZVOJA REGIÓNU	4
D.IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH PROBLÉMOV A STRETOV V ÚZEMÍ OBCE	8
1. Bývanie	9
2. Plochy zelene a rekreácia.....	9
3. Dopravná vybavenosť.....	9
4. Technická infraštruktúra.....	9
5. Ochrana prírody a ÚSES	9
6. Územné obmedzenia	9
E.POŽIADAVKY NA RIEŠENIE VYPLÝVAJÚCE Z DEMOGRAFICKÝCH, SOCIÁLNYCH, EKONOMICKÝCH A ENVIRONMETÁLNYCH POTRIEB OBCE	9
1. Tendencie a predpoklady vývoja obyvateľstva	9
2. Zabezpečenie rozvoja bývania, sociálneho bývania a nájomného bývania.....	10
3. Zabezpečenie rozvoja sociálnej vybavenosti a sociálnych služieb	10
4. Zabezpečenie rozvoja školstva.....	10
5. Zabezpečenie rozvoja zdravotníckych služieb.....	10
6. Zabezpečenie rozvoja športu, rekreácie a cestovného ruchu	11
7. Tendencie a rozvoj v ekonomickej a hospodárskej oblasti	11
8. Zabezpečenie ochrany prírody a krajiny	11
9. Zabezpečenie ochrany a využiteľnosti zdrojov a lôžisk nerastov	12
10. Zabezpečenie ekologickej stability a konektivity územia, vyplývajúce z priemetu regionálnych územných systémov ekologickej stability, miestnych územných systémov ekologickej stability a z krajinoplánovacích štúdií, ak boli spracované	12
11. Zabezpečenie adaptácie a nepriaznivé dôsledky zmeny klímy	13
F.HLAVNÉ POŽIADAVKY NA ÚZEMIE OBCE Z HĽADISKA PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA.....	13
G.POŽIADAVKY NA OCHRANU KULTÚRNEHO DEDIČSTVA	17
H.POŽIADAVKY NA ROZSAH A OBSAH RIEŠENIA	18
I.INFORMÁCIA O POTREBE VYPRACOVANIA VARIANTNÉHO NÁVRHU RIEŠENIA.....	18

GRAFICKÁ ČASŤ

P1 – Výkres problémových javov 1:5 000

ÚVOD

Obstarávateľom Územného plánu obce Zábiedovo (ďalej len ÚPN-O Zábiedovo) je obec Zábiedovo, prostredníctvom odborne spôsobilé osoby, ktorou je Ing. arch. Dávid Goč, OSO, preukaz č. 395. Spracovateľom územného plánu je Ing. arch. Marián Goč, autorizovaný architekt a hlavný riešiteľ, sídlo: Architektonický ateliér Gam, Námestie Andreja Hlinku 27, 034 01 Ružomberok.

V zmysle zákona o územnom plánovaní bola spracovaná Správa o stave územnoplánovacej dokumentácie (ďalej aj ÚPD), ktorá bola následne prerokovaná v zmysle ustanovení § 32 ods. 5 a 6 zákona č. 200/2022 Z. z. s Regionálnym úradom pre územné plánovanie a výstavbu Žilina a Žilinským samosprávnym krajom. Dotknuté orgány nemajú pripomienky k Správe o stave územnoplánovacej dokumentácie obce Zábiedovo. Následne na riadnom zasadnutí Obecného zastupiteľstva v Zábiedove, Obecné zastupiteľstvo súhlasilo so Správou o stave ÚPD a uznesením č.37/2025, schválilo potrebu obstarávať Územný plán obce Zábiedovo podľa zákona č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní. Správa o stave ÚPD je v zmysle § 32 ods. 7 zákona č. 200/2022 Z. z. zverejnená na elektronickej úradnej tabuli obce na odkaze <https://www.zabiedovo.sk/zverejnovanie/uradna-tabula/sprava-o-stave-upd-obce-zabiedovo-3438.html?kshow=2>

Následne boli dňa 24.10.2025 vyžiadané podstatné informácie od dotknutých orgánov a správcov sietí.

Pred vypracovaním Zadania bola spracovaná Analýza a syntéza údajov o území vrátane výkresu problémových javov. Zadanie, spracované na základe tejto Analýzy, obsahuje najmä hlavné ciele a požiadavky, ktoré treba riešiť v obstarávanej územnoplánovacej dokumentácii a požiadavky na formu, rozsah a obsah spracovania.

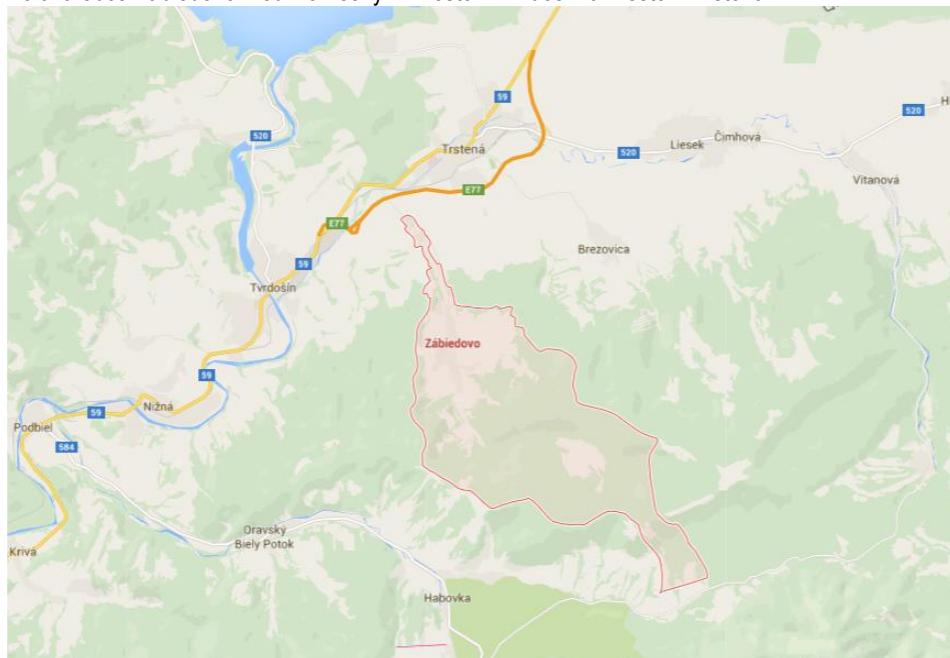
A. PRIEMET ÚZEMIA OBCE

Obec Zábiedovo z hľadiska územno-správneho členenia patrí do Žilinského samosprávneho kraja, do okresu Tvrdošín. Z hľadiska kategorizácie územno-štatistickej jednotky EUROSTAT vystupuje ako úroveň NUTS V. Obec Zábiedovo leží južne od katastrálneho územia mesta Trstená.

Obec Zábiedovo sa nachádza v okrese Tvrdošín s prístupom od cesty medzi mestami Trstená a Tvrdošín smerom na juhovýchod. Kataster obce leží v Skorušinských vrchoch v povodí potoka Zábiedovčiek. Obec susedí na východe s obcou Brezovica, na juhu s obcou Habovka, na západe a severozápade s mestom Tvrdošín a na severe a severovýchode s mestom Trstená. Súčasťou obce je aj kedysi samostatná osada Hámričky, ktorá vznikla so železnými hámrami v roku 1607 a od r. 1870 je pripojená k Zábiedovu.

Katastrálne územie obce Zábiedovo má cca, rozlohu 1 797 ha a rozprestiera sa na riečnych náplavoch potoka Zábiedovčiek. Katastrálne územie má pozdĺžny tvar pretiahnutý smerom SZ – JV. Zastavané územie obce je situované približne v strede k. ú. obce Zábiedovo. V súčasnosti má obec cca 980 obyvateľov.

Poloha obce Zábiedovo medzi okresným mestom Tvrdošín a mestom Trstená

Najbližšími sídlami je mesto Trstená – 6 km a okresné mesto Tvrdošín – 7 km. Zábiedovo je vzdialené 38 km od mesta Dolný Kubín, 104 km od krajského mesta Žilina a 300 km od Bratislavy. Dopravne je napojený na cestu I/59, ktorá smeruje z Tvrdošína do Trstenej a následne na štátnu hranicu s Poľskom.

B. DÔVODY NA OBSTARANIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Dôvodom pre vypracovanie Územného plánu obce Zábiedovo bol zámer obce obstaráť pre obec územnoplánovacia dokumentáciu v zmysle zákona č. 200/2022 Z.z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov, ktorá zosúlaďa a usporiada

záujmy a zábery obce v jej katastrálnom území a navrhne koncepciu územného rozvoja obce. K tomu pristúpili ďalšie dôvody: Obec Zábiedovo zaznamenáva v súčasnosti rozvoj stavebných aktivít, ktoré je potrebné koordinovať a získať tak optimálne urbanistické využitie celého katastrálneho územia obce. Ďalej má obec záujem plánovite odstraňovať negatívne javy spôsobené minulým vývojom, je snaha zabezpečiť väčšiu účasť občanov na rozvoji a zveľaďovaní obce, zosúladiť záujmy obecnej so záujmami celospoločenskými rešpektovaním aktuálneho územného plánu veľkého územného celku, rešpektovať vlastnícke vzťahy, umožniť rozvoj vitálnych funkcií sídelného útvaru, upriamiť pozornosť na riešenie ekologických problémov obce a rešpektovať nové zmeny, technického, civilizačného a sociálno-ekonomického charakteru, ako aj zvýšiť ekologickú stabilitu riešeného územia a zabezpečiť ochranu významných prírodných hodnôt.

Cieľom ÚPN obce Zábiedovo je získať optimálne urbanistické riešenie katastrálneho územia s doriešením existujúcich územno-technických podmienok a väzieb pre nové plánované funkčné využitie. Účelom je teda navrhnúť revitalizáciu zastavaného územia obce a rozšíriť plochy hlavne pre rozvoj bývania, rekreácie a športu.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- navrhnuť optimálny rozvoj obce na nasledujúcich 30-40 rokov,
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre rozvoj výstavby rodinných domov, prípadne bytových domov,
- navrhnuť spôsob využitia pozemkov, na ktorých sa nachádzajú neobývané alebo schátrané domy,
- prehodnotiť existujúcu občiansku a technickú vybavenosť a v prípade potreby navrhnuť umiestnenie novej vybavenosti,
- podporovať poľnohospodársku výrobu, priemyselnú výrobu a výrobné služby,
- podporovať a udržiavať všetky kultúrne pamiatky, zvláštnosti a tradície.
- navrhnuť výsadbu stromovej a krovitej vegetácie z domácich druhov s cieľom posilniť ekologickú stabilitu územia;
- vytvoriť územno-technické podmienky pre rozvoj rekreačných a turistických služieb, drobného podnikania - nových pracovných príležitostí.

C. URČENIE HLAVNÝCH CIEĽOV A PRINCÍPOV ÚZEMNÉHO ROZVOJA OBCE VYPLÝVAJÚCE Z KONCEPCIE ROZVOJA REGIÓNU

Všeobecne záväzné nariadenie

Región je vyššou územnou jednotkou pre riešenie obec Zábiedovo. Územný plán regiónu - Územný plán Veľkého územného celku Žilinského kraja (spracovateľom je Združenie VÚC Žilina v roku 1998), ktorý prerokovala vláda SR dňa 26. mája 1998 Nariadením vlády č. 223/1998 Z. z. zo dňa 26. mája 1998, uverejneným 18. júla 1998 v Zbierke zákonov SR v časti 85, sa vyhlásila záväzná časť Územného plánu VÚC Žilinský kraj. Následne sa vypracovali zmeny a doplnky ÚPN VÚC Žilinského kraja a ŽSK vydáva Všeobecne záväzné nariadenie Žilinského samosprávneho kraja o záväzných častiach zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja, v znení piatich zmien a doplnkov.

Nasledujúca záväzná časť, ktorá súvisí s riešeným územím, je citovaná z uvedených dokumentov v plnom znení:

I. ČASŤ - ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA

Vložený nový text v znení:

Pri riadení funkčného využitia, usporiadania územia a rozvoja osídlenia kraja platia tieto záväzné regulatívy, ktoré nadväzujú na záväznú časť KURS 2001, schválenú uznesením vlády SR 1033 z 31. 10. 2001 a vyhlásenú nariadením vlády SR 528/2002 Z. z. zo 14. 08. 2002.

Návrhový rok 2015 uvedený v záväznej časti platného Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja sa nahrádza návrhovým rokom 2025 v celom rozsahu záväznej časti. Výhľadový rok sa posúva po roku 2025.

1. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA, OSÍDLENIA A ROZVOJA SÍDELNEJ ŠTRUKTÚRY

1.1 vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja,

1.5. formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni na území Žilinského kraja prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,

1.10 podporovať ako ťažiská osídlenia nižších úrovní v Žilinskom kraji :

1.10.2 tvrdošínsko-námestovské ťažisko osídlenia ako ťažisko osídlenia tretej úrovne druhej skupiny,

1.14 formovať ťažiská osídlenia uplatňovaním princípov decentralizovanej koncentrácie, upevňovať vnútroštátne sídelné väzby medzi ťažiskami osídlenia, vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej štruktúry.

1.16. vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej štruktúry

1.16.2 podporovať ako rozvojové osi druhého stupňa :

a) liptovsko-oravskú rozvojovú os: Ružomberok - Dolný Kubín – Trstená - hranica s Poľskou republikou,

1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva, založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami :

1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,

- 1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
- 1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonickopriestorové prostredie,
- 1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrá, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak sklbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- 1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene, národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA),
- 1.21 ďalšie plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územie, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce, v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu na vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň.

2. V OBLASTI SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 2.5 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb občanov v každom sídle okresu,
- 2.12 riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zaostalú materiálnotechnickú základňu v regiónoch,
- 2.14 zachovať územné predpoklady pre prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasť existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.

3. V OBLASTI ROZVOJA REKREÁCIE, TURISTIKY, CESTOVNÉHO RUCHU A KÚPEĽNÍCTVA

- 3.2 podporovať diferencovane regionálne možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekondície obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja,
- 3.6 využiť polohu Kysúc a Oravy, ktoré sú dostupné z veľkých sídelných aglomerácií v Českej republike a v Poľskej republike, na vybudovanie vybavenosti pre zahraničnú návštevnosť pri Oravskej Priehrade a v Oraviciach, s rozvojom športového a rekreačného vybavenia je potrebné uvažovať plošne vo všetkých horských a podhorských sídlach,
- 3.9 vypracovaním regionálnej stratégie a návazného generelu cestovného ruchu previazať ciele rekreačného a poznávacieho turizmu a kúpeľníctva; podporovať tvorbu mikroregionálnych stratégií a územnoplánovacej dokumentácie (hlavne územných plánov zón) pre lokality a strediská cestovného ruchu a kúpeľníctva,
- 3.10 využiť potenciál geotermálnej energie na báze termálnych vôd pre rekreáciu a cestovný ruch v geotermálnej oblasti Žilinskej kotliny, Turčianskej kotliny, Liptovskej kotliny a Skorušinskej panvy pri rešpektovaní záujmov ochrany prírody a zdrojov pitných vôd,
- 3.11 podporovať aktivity súvisiace s rozvojom vidieckeho turizmu v podhorských oblastiach, najmä na Kysuciach, Orave a Turci,
- 3.14 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistály.

4. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA EKOLOGICKÝCH ASPEKTOV, OCHRANY PÔDNEHO FONDU, OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY A OCHRANY KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

- 4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách
 - 4.1.2 biocentrá nadregionálneho významu,
 - 4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,
 - 4.1.4 biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu regiónu
- 4.2 rešpektovať podmienky ochrany prírody v súlade so schváleným národným zoznamom území európskeho významu,
- 4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území, začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky
 - 4.3.1 pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany,
 - 4.3.2 pre lesné ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
 - 4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),
 - 4.3.4 pre ekosystémy mokradí, vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná,
 - 4.3.5 pre navrhované chránené vtáčie územia a dodržiavať ochranné podmienky stanovované samostatne osobitným predpisom pre každé chránené vtáčie územie,
 - 4.3.6 pre navrhované územia európskeho významu a zosúladiť spôsob ich využívania tak, aby nedošlo k ohrozeniu predmetu ochrany,
- 4.4 zachovať prirodzený charakter vodných tokov, zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu

- a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi,
- 4.5 zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami - trávne porasty, stromová a krovinová vegetácia a vylúčiť všetky aktivity, ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),
- 4.6 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les - bezlesie,
- 4.7 podporovať extenzívne leso-pasienkárské využívanie podhorských častí, s cieľom zachovania krajinnársky a ekologicky hodnotných území s rozptýlenou vegetáciou,
- 4.8 zachovať územné časti s typickou rázovitostou krajiny štruktúry daného regiónu (Kysuce, Orava, Liptov, Turiec),
- 4.8.1 ak nie je schválená ÚPD obce, tak chrániť pred optickým znehodnotením stavebnou činnosťou lokality, tvoriace charakteristické krajinné panorámy,
- 4.8.2 preveriť pri každom navrhovanom veľkoplošnom zábere, líniovom zábere krajiny, alebo inom technickom diele :
- a) dopad navrhovaných stavieb na okolitú krajinu - krajinný obraz (harmónia, kompozícia, vyváženosť, mierovitnosť),
- b) dopad navrhovaných stavieb na zmenu krajiny panorámy miesta alebo línie,
- c) bezprostredný dopad a mieru devastácie lokálnych krajinných scenérií, alebo ich zmenu,
- d) prínos možných vizuálnych vnemov z krajinného obrazu priamo z navrhovaných diel (napr. diaľnice),
- e) dopad na psychologické pôsobenie navrhovaných stavieb v krajine,
- f) dopad na biodiverzitu, prvky ÚSES a biotopy chránených druhov,
- 4.9 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,
- 4.10 prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť a nezasahovať do bezcestných území v rámci chránených území s 3. a vyšším stupňom ochrany,
- 4.11 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory, pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),
- 4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia, ako aj poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,
- 4.17 rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja,
- 4.19 zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti (vrátane zvyšovania lôžkových kapacít v OP NP) a taktiež rozvojom obcí v podhorských oblastiach s dôrazom na vyzdvihnutie miestnych zvláštností a folklóru; uvedenú vybavenosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov,
- 4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovísk v alúviách vodných tokov,
- 4.21 zabezpečiť pri ochrane pamiatkových území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, uličného parteru, zachovania charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominánt, zachovanie archeologických nálezísk.

5. V OBLASTI ROZVOJA NADRADENEJ DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

5.3. infraštruktúra cestnej dopravy

- 5.3.1. v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy - definovanú pasportom Slovenskej správy ciest „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ - ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastavaného územia kraja,

6. V OBLASTI VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

6.1 rešpektovať z hľadiska ochrany vôd

- 6.1.1. ochranné pásma vodárenských zdrojov,

6.4 podporovať rozvoj skupinových vodovodov pre zásobovanie obyvateľov a uvažovaný územný rozvoj zabezpečením výstavby týchto stavieb:

- 6.4.16 dokončenie rozostavaných obecných verejných vodovodov,

- 6.4.22 rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach s cieľom znížiť straty vody a zabezpečiť zásobovanie pitnou vodou pre uvažovaný územný rozvoj,

6.5 podporovať rozvoj miestnych vodovodov v obciach a ich miestnych častiach s nedostatočným zásobovaním pitnou vodou, mimo dosahu SKV a v obciach bez verejného vodovodu,

6.6 zabezpečiť rozvoj verejných kanalizácií v súlade s vecnými požiadavkami smernica 91/271/EHS (transponovanými do zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách) vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd do roku 2015. To znamená:

- 6.6.3 ak je v aglomeráciách s veľkosťou pod 2 000 EO vybudovaná stoková sieť, alebo sa aglomerácia nachádza v území vyžadujúcu zvýšenú ochranu podzemných vôd, povrchových vôd, prírodných liečivých vôd a prírodných minerálnych vôd, zabezpečiť primeranú úroveň čistenia komunálnych odpadových vôd alebo splaškových

- odpadových vôd tak, aby bola zabezpečená požadovaná miera ochrany recipienta; opatrenia budú realizované priebežne v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií,
- 6.6.4 zabezpečiť realizáciu opatrení pre zmiernenie negatívneho dopadu odľahčovaní a odvádzania vôd z povrchového odtoku na ekosystém recipienta,
- 6.6.5 vylúčiť vypúšťanie čistiarenskeho kalu a obsahu žump do povrchových vôd a podzemných vôd,
- 6.7. prednostne zabezpečiť výstavbu týchto stavieb:
- 6.7.1. pre aglomerácie viac ako 10 000 EO:
- j) Nižná, Tvrdošín, dobudovanie kanalizácie v obciach Zábiedovo a Brezovica, intenzifikácia ČOV Nižná; vybudovanie kanalizácie v obciach Hladovka, Suchá Hora, Čimhová, Vitanová a napojenie aglomerácie Liesek (zrušenie ČOV Liesek); napojenie obce Podbiel, vo výhlade vybudovanie kanalizácie v obci Oravský Biely Potok a napojenie aglomerácie Habovka (zrušenie 2 ČOV Podbiel a ČOV Habovka),
- 6.13. na ochranu územia pred povodňami po dohode s ochranou prírody:
- 6.13.2. navrhované úpravy vodných tokov riešiť tak, aby zostali zachované ich ekostabilizačné a migračné funkcie,
- 6.14. rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií a vodohospodárskych stavieb.

7. V OBLASTI NADRADENEJ ENERGETICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 7.2. zabezpečiť zvýšenú výrobu elektrickej energie:
- 7.2.1. modernizáciou a rekonštrukciou existujúcich zdrojov,
- 7.4. v energetickej náročnosti spotreby
- 7.4.1. realizovať opatrenia na zníženie spotreby elektrickej energie v priemysle a energeticky náročných prevádzkach,
- 7.4.2. minimalizovať využívanie elektrickej energie na výrobu tepla,
- 7.7. podporovať rozvoj plynifikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,
- 7.8. zvýšiť percento plynifikácie obcí v kraji v ekonomicky efektívnych oblastiach a v územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného a prírodného prostredia (Národné parky, ich OP, CHKO apod.),
- 7.9. zriaďovať zásobovacie VTL a STL prepojovacie sústavy plynovodov hlavne v okresoch Námestovo, Ružomberok, Liptovský Mikuláš,
- 7.13. vytvárať podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,
- 7.14. podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami, využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb pri zohľadnení miestnych podmienok,
- 7.15. znižovať energetickú náročnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát.

8. V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

- 8.1. zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží,
- 8.2. sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia,
- 8.3. zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s triedením, recykláciou, využívaním a zneškodňovaním odpadov v obciach určených v územnom pláne,
- 8.4. zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov v obciach určených v územnom pláne,

9. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA

- 9.3. podporovať budovanie priemyselných parkov regionálneho významu v nasledovných sídlach:
- 9.3.8 Trstená

11. V OBLASTI PÔŠT

- 11.2. zabezpečovať poštové služby v rámci Žilinského samosprávneho kraja regionálnymi poštovými centrami (RPC):
- b) RPC Liptovský Mikuláš pre okresy: Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Námestovo, Ružomberok a Tvrdošín,
- 11.3. skvalitňovať poštové služby v kraji realizáciou nasledovných úloh a cieľov:
- d) pokračovať v modernizácii interiérov pôšt vo všetkých okresoch, predovšetkým v Žiline, Martine, Turčianskych Tepliciach, Námestove a Tvrdošíne, ako aj plynifikácii pôšt v kraji.

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

1. Stavby na sledovanie stavu životného prostredia – sieť sledovacích staníc, dokumentačných a výskumných staníc (stanovišť) v blízkosti, resp. v areáloch nadregionálnych biocentier a biokoridorov a lokalít medzinárodného významu

6. V oblasti vodného hospodárstva

II. časť VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Z verejnoprospešných stavieb vymedzených v ÚPN VÚC Žilinského kraja a jeho Zmenách a doplnkov sa na riešené územie vzťahujú:

3. Technická infraštruktúra

3.1. vodohospodárske stavby

3.1.2. skupinové vodovody pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou a s nimi súvisiace stavby:

v) rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach,

3.1.3. kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby

3.1.3.1. pre aglomerácie viac ako 10 000 EA:

j) Nižná, Tvrdosín, dobudovanie kanalizácie v obciach Zábiedovo a Brezovica, intenzifikácia ČOV Nižná; vybudovanie kanalizácie v obciach Hladovka, Suchá Hora, Čimhová, Vitanová a napojenie aglomerácie Liesek (zrušenie ČOV Liesek); napojenie obce Podbiel, vo výhlade vybudovanie kanalizácie v obci Oravský Biely Potok a napojenie aglomerácie Habovka (zrušenie 2 ČOV Podbiel a ČOV Habovka),

3.2. energetické stavby

3.2.4 stavby súvisiace s plynifikáciou Žilinského kraja,

3.3. pošta a telekomunikácie

3.3.2 stavby súvisiace s rozvojom telekomunikácií Žilinského kraja, ktoré vyplývajú z rezortných programov MDPT:

a) digitalizácia telefónnej siete: Kysucké Nové Mesto, Námestovo, Ružomberok,

3.4. stavby na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov

3.4.1 plochy a zariadenia regionálnych veľkokapacitných skládok odpadov,

3.4.2 stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov.

3.5. verejná vybavenosť, dopravná a technická infraštruktúra v strediskách cestovného ruchu a kúpeľníctva, vymenovaných v kap. 2.9. Rekreačia, cestovný ruch a kúpeľníctvo a vyznačených v grafickej časti ZaD ÚPN VÚC ako:

3.5.3. strediská turizmu regionálneho významu,

Pri návrhu verejnoprospešných stavieb rešpektovať verejnoprospešné stavby vyplývajúce zo záväznej časti Územného plánu VÚC Žilinského kraja v znení schválených Zmien a doplnkov č.1.- 5.

Záver: Územný plán obce Zábiedovo bude spracovaný v súlade s touto územnoplánovacou dokumentáciou.

D. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH PROBLÉMOV A STRETOV V ÚZEMÍ OBCE

Administratívne a územné začlenenie:

Názov obce:	Zábiedovo
Názov okresu:	Tvrdošín
Názov kraja:	Žilinský
Štatút:	obec
Kód obce:	510190
Kód katastrálneho územia:	871648

Celková výmera katastrálneho územia obce Zábiedovo je približne 1 797 hektárov.

Podrobnejšie:

Celková výmera územia obce (v m²)	17 973 994
Poľnohospodárska pôda - spolu	7 863 247
Orná pôda	115 577
Záhrada	67 153
Trvalé trávne porasty	7 680 517
Nepoľnohospodárska plocha - spolu	10 110 747
Lesný pozemok	9 265 738
Vodná plocha	102 211
Zastavané plochy	495 930
Ostatná plocha	246 868

ZÁUJMOVÉ ÚZEMIE OBCE

Zájimové územie obce predstavuje časti katastrálneho územia susediacich obcí, ktoré navzájom súvisia z hľadiska administratívneho a správneho a ktoré sú navzájom prepojené prvkami krajinej štruktúry a dopravnou a technickou infraštruktúrou.

Pri riešení Územného plánu obce Zábiedovo je potrebné z hľadiska ochrany prírody akceptovať chránené územia a biokoridory, ktoré zasahujú do viacerých katastrálnych území. Pri riešení Územného plánu obce Zábiedovo je potrebné akceptovať existujúce, realizujúce a navrhované technické diela ako sú elektrické vedenia VN, výhledové vedenie VTL plynovodu, a odkanalizovanie do ČOV Nižná. Dopravne je obec prístupná z cesty I/59, ktorá vedie cez Tvrdosín do Trstenej a k cestnému prechodu do Poľska a tvorí hlavný koridor medzinárodnej dopravy v oblasti, pokračujúci cez mesto Trstená do Poľska.

Cesty, ktoré sú najdôležitejšie pre obec Zábiedovo:

Trasa cesty I. triedy (I/59),

Trasa cesty 3. triedy (III/2305), ktorá tvorí komunikačnú os obce Zábiedovo.

BODOVÉ, LÍNIOVÉ A FUNKČNÉ PROBLÉMY V OBCI

Hlavnými problémami v katastrálnom území obce, ktoré vyplynuli z Analýzy a syntézy údajov o katastrálnom území obce a výkresu problémových javov sú:

1. Bývanie

Obec eviduje záujem občanov o rozšírenie plôch bývania v priľahlých častiach zastavaného územia. V ÚPN-O je potrebné vymedziť nové plochy pre individuálnu bytovú výstavbu, predovšetkým v lokalitách Vyšné hrady, Homolky, Hámričky a Roveň, uvedené plochy primerane regulovať.

2. Plochy zelene a rekreácia

V obci sú vhodné možnosti rekreácie. Areál futbalového ihriska v lokalite Bôr, sa nachádza severne od stredu zastavaného územia obce a južne od existujúceho vrtu, tu predpokladáme rozvoj rekreácie s prechodným ubytovaním a stravovaním. Je potrebné túto plochu rozšíriť a umožniť doplnenie ihrísk a športovísk.

Ďalšie rekreačné plochy sa budú riešiť v časti Hrádky, Priečna, Košárec a v časti Bôr. Zároveň je potrebné vymedziť plochy na vytvorenie záhradkovej osady v časti Marcinová a Pod Studienkami.

Je potrebné zvážiť možnosti rozvoja rekreačnej lokality v lokalite Hámričky a vybudovať rozhľadňu východne od stredu zastavaného územia obce za vysielačom.

3. Dopravná vybavenosť

V návrhovom období riešiť dopravné napojenie nových obytných území vrátane chodníkov a statickú dopravu pri objektoch občianskej vybavenosti. Ďalej je potrebné vytvoriť územno-technické podmienky pre budovanie cyklotrás a náučných chodníkov a dobudovanie priebežnej pešej trasy pozdĺž cesty III/2305.

4. Výroba a technická infraštruktúra

V nasledujúcom období je potrebné podporovať poľnohospodársku a priemyselnú výrobu najmä v časti Hámričky a zohľadniť existujúce inžinierske siete a napojiť navrhované rozvojové plochy na existujúcu technickú vybavenosť.

Súčasne je potrebné zohľadniť pri návrhu funkčných plôch a technickej vybavenosti trasy inžinierskych sietí v zmysle ÚPN VÚC Žilinského kraja a podporovať separovaný zber a kompostovanie biologického odpadu.

5. Ochrana prírody a ÚSES

V návrhovom období je potrebné rešpektovať prvky ÚSES-u v rámci k.ú. Zábiedovo. Ďalej je potrebné vymedziť plochy ekostabilizačnej zelene na úrovni miestneho systému ekologickej stability, ktoré zahŕňajú sprievodnú zeleň-vodných tokoch a skupiny vegetácie plniace funkciu miestnych interakčných prvkov.

6. Územné obmedzenia

-V katastrálnom území sa nachádzajú zosuvné plochy, chránené pôdy a plochy so stredným a nízkym radónovým rizikom.

-Hydromelioračné zariadenia sa v k.ú. Zábiedovo nachádzajú, ide o dva odvodňovacie kanále č. 5303135001 a č. 530148005, ktoré pokračujú do k.ú. Tvrdošín a k.ú. Habovka.

E. POŽIADAVKY NA RIEŠENIE VYPLÝVAJÚCE V DEMOGRAFICKÝCH, SOCIÁLNYCH, EKONOMICKÝCH A ENVIRONMENTÁLNYCH POTRIEB OBCE

1. Tendencie a predpoklady vývoja obyvateľstva

Rozhodujúcim rozvojovým faktorom každej vidieckej obce je obyvateľstvo. Z hľadiska počtu obyvateľov patrí obec Zábiedovo medzi stredne veľké obce s celkovým počtom do 1 000 obyvateľov, pričom je predpoklad, že táto hranica bude čoskoro prekročená.

Prehľad vývoja počtu obyvateľov podľa údajov obce Zábiedovo:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Počet obyvateľov	834	846	865	875	881	879	889	895	916	937	946	972	980

Z grafického znázornenie je zrejmé, že vývoj počtu obyvateľov obce Zábiedovo má v sledovanom období 2014 – 2025 stúpajúcu tendenciu a v roku 2013 žilo v obci 834 obyvateľov. V roku 2018 došlo k nepatrnému poklesu počtu obyvateľov. V rokoch 2018 – 2025 počet obyvateľov opäť stúpá. Od roku 2014 kedy predstavoval počet obyvateľov 846, nastáva postupný nárast počtu obyvateľov až na úroveň 980 obyvateľov v roku 2025 (+ 146 obyvateľov).

Vychádzajúc z týchto údajov je výhľadový počet obyvateľov v roku 2060 celkom 1350 obyvateľov, čo pri predpokladanej obľožnosti 3,1 obyvateľov na byt predstavuje potrebu 100 bytov, resp. domov. Rozvoj obce je možné podporiť práve vymedzeným dostatočných plôch pre individuálnu bytovú výstavbu.

Podľa ekonomických činností je v obci Zábiedovo niekoľko aktívnych podnikov a podnikateľov v oblasti drevovýroby, spracovania betónu a separovaného odpadu. Medzi obyvateľmi je záujem o vznik záhradkových osád.

V obci sa nachádzajú biokoridory nadregionálneho, regionálneho aj miestneho významu. V k.ú. obce sa nenachádzajú najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy podľa kódu BPEJ, v zmysle platného zákona o ochrane pôdy.

V k.ú. obce Zábiedovo nie sú evidované stredné zdroje znečistenia ovzdušia, nenachádzajú sa žiadne významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a nie je tu vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia. Za najvýznamnejší zdroj

znečisťovania ovzdušia možno považovať najmä dopravu po ceste III/2305, ktorá prechádza stredom k.ú. obce Zábiedovo, dopravu po miestnych cestách, lokálne vykurovacie systémy na tuhé palivá, prašné znečistenie zo stavenísk a iných stavebných plôch, ktoré priamo vplývajú na úroveň znečistenia.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- zabezpečiť dostatok stavebných pozemkov v obci,
- v poľnohospodárskej výrobe sa orientovať na ekologické hospodárenie a finálne spracovanie výrobkov,
- modernizovať existujúce výrobné prevádzky a orientovať výrobu na vlastný výrobný program,
- podporiť vznik výroby a vznik drobných prevádzok výrobných služieb, remeselnej a tradičnej výroby - vznik nových pracovných miest, najmä v časti Hámričky
- podporovať rozvoj rekreácie a turizmu - vznik nových pracovných miest
- podporovať vznik záhradkových osád

2. Zabezpečenie rozvoja bývania, sociálneho bývania a nájomného bývania

BYTOVÝ FOND

Obec Zábiedovo sa svojou polohou a dostupnosťou do okresného mesta Tvrdosín a mesta Trstená, s ktorými aj územne súvisí, stáva zaujímavá z hľadiska trvalého bývania. Pri členení rodinných domov podľa období ich výstavby prevládajú v obci rodinné domy vystavané od roku 1961 do roku 1980. Pri riešení funkčnej zložky bývania je potrebné zohľadniť celkové tendencie vývoja, ktoré je nutné sledovať v časovom horizonte 3 až 4 desaťročí, prezentovaných sčítaním ľudu, domov a bytov v roku 2021 a údajmi od Štatistického úradu SR. Aktuálne sa v obci sa nachádza cca 200 domov, ktoré slúžia na trvalé bývanie. V obci sa nachádzajú obyvatelia, ktorí prejavili záujem o bývanie a výstavbu nových rodinných domov.

V návrhu ÚPN-O je potrebné rozvíjať bytový fond:

- regeneráciou, resp. prestavbou v súčasnosti neobývaných priestorov,
- prestavbou a modernizáciou súčasných bytov,
- novou výstavbou vo forme intenzifikácie súčasnej obytnej štruktúry a novou výstavbou rodinných domov v časti Vyšné hrady, Makoviská, Homolky, Hámričky a Roveň a pod.
- zabezpečenia zdravotných, sociálnych, vzdelanostných, kultúrnych a športových potrieb obyvateľov a pracovných príležitostí pre nich.

3. Zabezpečenie rozvoja sociálnej vybavenosti a sociálnych služieb

Zariadenia sociálnych služieb v obci neexistujú. Sociálne služby v obci zabezpečuje Charita Trstená a Námestovo. Dôchodcovia môžu využívať objekty v okolitých obciach alebo mestách, napr. Námestovo, Lokca, Zákamenné a Novoť.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj sociálnych služieb sa bude orientovať na domácu opateru a asistenčné služby

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Umožniť rozvoj sociálnych služieb aj v obci Zábiedovo.

4. Zabezpečenie rozvoja školstva

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje Základná škola s materskou školou 1. - 4. ročník., ktorú navštevuje 43 žiakov. V Materskej škole je cca 41 detí. Vo viacúčelovej budove Obecného úradu sa nachádza elokované pracovisko Súkromnej základnej umeleckej školy Tvrdosín.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Vzhľadom na priestorové možnosti obce navrhnuť primerané rozšírenie kapacity pre rozvoj školstva v závislosti od pribúdajúceho počtu obyvateľstva.

5. Zabezpečenie rozvoja zdravotníckych služieb

Zdravotnú starostlivosť v obci poskytuje Nemocnica s poliklinikou v Trstenej – súkromné a štátne zubné ambulancie, gynekologická ambulancia, kožné, psychiatrická ambulancia, lekáreň.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že zdravotnú starostlivosť zabezpečia súkromní lekári a rozvoj zdravotnej starostlivosti sa bude orientovať na prevenciu.

- Podporovať vznik súkromných ambulancií.

6. Zabezpečenie rozvoja športu, rekreácie a cestovného ruchu

V obci sú vhodné možnosti pre rekreáciu. Areál futbalového ihriska Bôr sa nachádza severne od stredu zastavaného územia obce a južne od existujúceho prieskumného vrtu, tu predpokladáme rozvoj rekreácie s prechodným ubytovaním a stravovaním. Je potrebné túto plochu rozšíriť a umožniť doplnenie ihrísk a športovísk.

Ďalšie rekreačné plochy sa budú riešiť v časti Hrádky, Priečna a v časti Nad Bôrom. Zároveň je potrebné vymedziť plochy na vytvorenie záhradkovej osady v časti Nad Bôrom a dvoch záhradkových osád v časti Marcinová a Pod Studienkami.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Zväziť možnosti rozvoja rekreačnej lokality v lokalite Hámričky v blízkosti geotermálneho vrtu
- Vybudovať rozhľadňu, východne od stredu zastavaného územia obce za vysielacom
- Navrhnuť rozšírenie existujúcej plochy športu a rekreácie v okolí futbalového ihriska.

7. Tendencie a rozvoj v ekonomickej a hospodárskej oblasti

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba je zastúpená Poľnohospodárskym družstvom Trsteník, Trstená, južná časť katastra je obhospodarovaná Roľníckym podielníckym družstvom Zuberec a farmy samostane hospodáriacimi roľníkmi.

Na lesnej pôde hospodária dva spoločenstvá: Urbárski spolumajitelia, poz. spoločenstvo Zábiedovo a Združenie vlastníkov lesa, poz. Spoločenstvo Zábiedovo.

V obci je polyfunkčný objekt s obecným úradom a viacúčelovou sálou. Ďalej sa tu nachádza obchod s potravinami COOP Jednota, dva cintoríny a Rímsko-kat. kostol Božského Srdca.

V obci sa nachádza píla a niekoľko výrobných prevádzok, ktoré sa venujú drevospracujúcemu priemyslu, oprave a servisu automobilov, stolárskym prácam, spracovaniu separovaného odpadu a výrobe betónu.

Iné významnejšie podniky sa v obci nenachádzajú, občania dochádzajú za prácou prioritne do mesta Trstená.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- podporovať poľnohospodársku a priemyselnú výrobu najmä v časti Hámričky a
- zohľadniť existujúce inžinierske siete a napojiť navrhované rozvojové plochy na existujúcu technickú vybavenosť.
- súčasne je potrebné zohľadniť pri návrhu funkčných plôch a technickej vybavenosti trasy inžinierskych sietí v zmysle ÚPN VÚC Žilinského kraja
- podporovať separovaný zber a kompostovanie biologického odpadu.

8. Zabezpečenie ochrany prírody a krajiny

Celé katastrálne územie obce Zábiedovo sa nachádza v území, kde platí **1. stupeň územnej ochrany (tzv. všeobecná ochrana)** podľa Zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Genofondové lokality – GL Skorušina

RÚSES (Územný systém ekologickej stability):

V zmysle RÚSES-u okresu Tvrdošín sa nachádzajú v katastrálnom území obce Zábiedovo nasledovné prvky:

Regionálne biocentrum - „Bc8r Skorušina“ v juhovýchodnej časti katastra,

Regionálny biokoridor terestrický - „Bk4r Tatry - Skorušina“ v juhovýchodnej časti katastra.

V katastrálnom území obce Zábiedovo sa nachádza tiež niekoľko biocentier, biokoridorov a interakčných prvkov miestneho významu. Z miestnych biokoridorov sú významné vodné toky „Zábiedovčik“ a „Kráľov potok“.

V katastrálnom území obce Zábiedovo sa nachádzajú tiež dobre zachovalé lúčne spoločenstvá, ktoré sa tu nachádzajú na viacerých lokalitách.

Prírodné zdroje

- ochrana lesných zdrojov

Ochrana lesných zdrojov je zabezpečená lesným zákonom. V katastri sa nachádzajú hospodárske lesy a lesy osobitného určenia z titulu ochrany prírody. Ich zachovanie ako reprezentatívneho lesného biotopu je dôležité aj kvôli integrácii mnohých funkcií.

- ochrana vodných zdrojov

Obec disponuje vlastnými zdrojmi pitnej vody, dva záchyty prameňov sú dopravené do vodojemu v časti Košiare. V severovýchodnej časti katastrálneho územia leží vodný zdroj Michalová, určený pre mesto Trstená.

- ochrana pôdných zdrojov

Chránenou pôdou v zmysle zákona o ochrane poľnohospodárskeho pôdného fondu je pôda s bonitou od 1. do 4. bonitnej triedy a pôda s vykonanými investičnými zásahmi. V riešenom území sa takáto pôda nevyskytuje.

- ochrana genofondových zdrojov

Za genofondové plochy môžeme považovať plochy biotopov s genofondovo významnými druhmi. Patria sem vybrané plochy biotopov s prirodzeným zložením resp. blízkym prirodzenému a príliš neovplyvňované hospodárením. Takéto plochy sú väčšinou už zahrnuté v rámci iných významných plôch územného systému ekologickej stability. V rámci k.ú. Zábiedovo je vymedzená

genofondová lokalita „GL Skorušina.“.

- ochrana ovzdušia

V riešenom území sa nenachádzajú významné zdroje znečisťovania ovzdušia. Jedná sa len o bodové zdroje z objektov využívajúcich tuhé palivo – drevo. Ďalším zdrojom sú dopravné prostriedky, ktorých neustále pribúda.

-chránené -druhy (druhovú ochranu)

Chránené druhy rastlín aj živočíchov možno nájsť na viacerých miestach katastra. Pre ich ochranu je dôležitá osвета príslušných orgánov ako aj vzdelanostná úroveň obyvateľstva.

-ochrana drevín

V rámci riešeného územia sa nenachádzajú chránené stromy ako kategória zákona o ochrane prírody a krajiny. Platí tu ale všeobecná ochrana drevín rastúcich mimo les dosahujúcich potrebné parametre, ktorá vyplýva takisto zo zákona o ochrane prírody a krajiny.

-prírodné lokality

Lokalita kamenný balvan Čertova skala s rozmermi 3,2x2,1x1,3m – prírodný úkaz vhodný ako zaujímavá turistická lokalita

-zosuvy a radón

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo ŽP **vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:**

a) výskyt potenciálnych zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je po potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.

c) výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného a radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Chrániť krajinnú štruktúru a krajinu v zmysle platnej legislatívy o ochrane prírody.
- Rešpektovať prvky ochrany prírody a RÚSES-u okresu Tvrdošín.
- Chrániť a rozvíjať významne krajinné prvky, ktoré prispievajú k zvýšeniu ekologickej stability územia, predovšetkým vodné plochy a toky vrátane na ne nadväzujúcej sprievodnej vegetácie, medze, lesíky, remízky, nelesnú drevinnú vegetáciu, kosné lúky a pasienky, ktoré prirodzeným spôsobom zabezpečujú zadržiavanie dažďovej a povrchovej vody v území.
- Chrániť lesné zdroje v zmysle lesného zákona.
- Na všetkých genofondových plochách nerealizovať výstavbu, ťažbu štrkopieskov, odvodnenie, zasypanie, zmenu kultúr a zmenu drevinového zloženia
- Rešpektovať územia limitujúce stavebné využitie územia, a to najmä plochy potenciálnych zosuvov a plochy s výskytom stredného radónového rizika.
- Na vodných tokoch nevytvárať bariéry, prahy, nebudovať malé vodné elektrárne.
- Nezasahovať do vodného režimu mokradi, v prípade revitalizácii mokradi, či iných projektov na zlepšenie zadržiavania vody vo voľnej krajine je nutné tieto zásahy konzultovať so Správou CHKO Horná Orava,
- Zhodnotiť únosnosť zaťaženia územia navrhovanými funkciami a navrhnúť opatrenia na elimináciu nepriaznivých vplyvov prostredia na životné prostredie,
- Navrhnuť plochy slúžiace pre realizáciu náhradnej výsadby za asanované stromy.
- Riešiť výsadbu plošnej, líniovej zelene a brehovej zelene,
- Ochranoť podzemné vody budovaním splaškovej kanalizácie,
- Celoplošne zhodnotiť stabilitu a dynamiku územia, na základe ktorých navrhnúť konkrétne ekostabilizačné opatrenia.

9. Zabezpečenie ochrany a využiteľnosti zdrojov a ložísk nerastov

Na území obce Zábiedovo neevidujeme žiadne výhradné ložiská CHU, ložiská nevyhradeného nerastu, staré banské diela a línie starých banských diel.

Zabezpečenie ekologickej stability a konektivity územia, vyplývajúce z priemetu regionálnych území systémov ekologickej, miestnych územných systémov ekologickej stability a z krajinoplánovacích štúdií, ak boli spracované.

RÚSES (Územný systém ekologickej stability):

V zmysle RÚSES-u okresu Tvrdošín sa nachádzajú v katastrálnom území obce Zábiedovo nasledovné prvky:

Regionálne biocentrum - „Bc8r Skorušina“ v juhovýchodnej časti katastra,

Regionálny biokoridor terestrický - „Bk4r Tatry - Skorušina“ v juhovýchodnej časti katastra.

V katastrálnom území obce Zábiedovo sa nachádza tiež niekoľko biocentier, biokoridorov a interakčných prvkov miestneho významu. Z miestnych biokoridorov sú významné vodné toky „Zábiedovčik“ a „Kráľov potok“.

V katastrálnom území obce Zábiedovo sa nachádzajú tiež dobre zachovalé lúčne spoločenstvá, ktoré sa tu nachádzajú na viacerých lokalitách.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Rozvojové zámery navrhovať s ohľadom na zachovanie funkcie biokoridorov, biocentier a interakčných prvkov
- Rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability, zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov a biocentier vo voľnej krajine len prírodnými prvkami - trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity, ohrozujúce prirodzený vývoj (najmä urbanizácia, holoruby, vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),
- Zamedziť rozptýlenej obytnej zástavbe, vo voľnej krajine nevytvárať izolované urbanistické celky,
- V krajine neumiestňovať dominanty, ktoré narúšajú charakteristický krajinný vzhľad (najmä stavby s enormnou výškou ako napr. veterné turbíny, výškové budovy, vysoké vyhlídkové objekty, stožiare a pod.).
- Rešpektovať ochranné pásmo lesa
- Problematiku ÚSES-u spracovať v minimálnej mierke 1:10 000 na lokálnej úrovni a vymedziť najcennejšie prvky

10. Zabezpečenie adaptácie a nepriaznivé dôsledky zmeny klímy**V návrhu ÚPN-O je potrebné:**

- Premietnuť opatrenia v zmysle Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

F. HLAVNÉ POŽIADAVKY NA ÚZEMIE NA OBCE Z HĽADISKA PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA A FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA

Obec Zábiedovo je sídlom s uličnou zástavbou, ktorá sa historicky formovala pozdĺž potoka Zábiedovčiek. V minulosti sa zástavba sústreďovala predovšetkým v okolí rímsko-katolíckeho kostola, cintorína a obecného úradu. Hlavnou kompozičnou osou je cesta III/ 2305, ktorá vedie pozdĺž potoka Zábiedovčiek v smere juh - sever, paralelne s ktorou vznikali ďalšie ulice.

Potok Zábiedovčiek rozdeľuje zastavané územie na dve polovice. Vo východnej časti sa nachádzajú skoro všetky objekty občianskej vybavenosti. V severnej časti – časť Hámričky - sú plochy poľnohospodárskej a priemyselnej výroby

Všetky objekty občianskej vybavenosti, výroby, rodinných domov sú izolované stavby. Z hľadiska bývania prevažujú rodinné domy jedno – dvojbytové. Iné viacbytové budovy (bytové domy) sa v obci nenachádzajú, ani ostatné bytové budovy (zariadenia pre deti a rodiny, seniorov a pod.). Areál futbalového ihriska v lokalite Bôr sa nachádza severne od stredu zastavaného územia obce a južne od existujúceho vrtu, tu predpokladáme rozvoj rekreácie s prechodným ubytovaním a stravovaním. Je potrebné túto plochu rozšíriť a umožniť doplnenie ihrísk a športovísk.

1. Požiadavky na rozvrhnutie základných druhov funkčného využívania jednotlivých území obce**BÝVANIE**

- Pre rozvojové plochy obytnej výstavby (RD) primárne využiť voľné plochy záhrad existujúcich pozemkov rodinných domov. V ÚPN-O je potrebné vymedziť nové plochy pre individuálnu bytovú výstavbu, predovšetkým v lokalitách Vyšné hrady, Makoviská, Homolky, Hámričky a Roveň a uvedené plochy primerane regulovať.

REKREÁCIA A ŠPORT

Areál futbalového ihriska v lokalite Bôr sa nachádza severne od stredu zastavaného územia obce a južne od existujúceho vrtu, tu predpokladáme rozvoj rekreácie s prechodným ubytovaním a stravovaním. Je potrebné túto plochu rozšíriť a umožniť doplnenie ihrísk a športovísk.

Ďalšie rekreačné plochy sa bude riešiť v časti Priečna a v časti Bôr. Zároveň je potrebné vymedziť plochy na vytvorenie záhradkovej osady v časti Košiarc a dvoch záhradkových osád v časti Marcinová a Pod Studienkami.

Zvážiť možnosti rozvoja rekreačnej lokality v lokalite Hámričky.

VYBAVENOSŤ

- Rozvojové plochy pre funkcie vybavenosti budú riešiť pokiaľ možno v nadväznosti na existujúce plochy občianskej vybavenosti s využitím voľných plôch v existujúcej zástavbe, okrem toho budú navrhnuté aj vhodné lokality v rozptyle.
- Riešiť rozšírenie existujúcich plôch pre šport a rekreáciu a nové rekreačné plochy.
- Vzhľadom na priestorové možnosti obce vymedziť vhodnú lokalitu pre oddychovú zónu v rámci zastavaného územia obce.

VÝROBA**Poľnohospodárstvo**

- Výrobné prevádzky umiestňovať prioritne v areáli Poľnohospodárskeho družstva Trsteník, Trstená a v objektoch bývalej veľkovýkrmne ošpaných a veľkokapacitného teľatníka.
- Podporovať súkromne hospodáriacich roľníkov.
- Vymedziť plochy pre agroturistiku.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká regiónu Oravy.
- Pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné prostredie vidieckeho priestoru.

- Podporovať výstavbu rodinných domov v miestnom architektonickom štýle.
- Určiť regulatívy výstavby v mierke okolitej zástavby.
- Nové plochy pre bývanie, plochy pre občiansku vybavenosť, plochy pre výrobné územie, plochy pre rekreačné územie nenavrhovať v biokoridoroch a genofondových lokalitách.
- Podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.
- Pri umiestňovaní nových obytných zón obce je potrebné dodržať dostatočné odstupové vzdialenosti od významnejších jestvujúcich zdrojov znečisťovania ovzdušia z dôvodu minimalizovania obťažovania obyvateľov ich prevádzkou.

2. Požiadavky na zabezpečenie prevádzkových a komunikačných väzieb na území obce

DOPRAVNÉ VYBAVENIE

Vzdialenosť významných sídiel od obce Zábiedovo: Námestovo 20 km, Dolný Kubín 38 km, Žilina 104 km, Tvrdošín 7 km a Bratislava 300 km. Výhodou obce Zábiedovo je blízkosť dvoch miest – okresného mesta Tvrdošín a mesta Trstená..

Najvýznamnejšia cestná komunikácia prechádzajúca obcou je cesta tretej triedy č. III/2305 v celkovej dĺžke 4,499 km. Cesta č. III/2305 je v správe Žilinského samosprávneho kraja. Napája sa na cestu prvej triedy č. I/59, ktorá spája Slovenskú republiku s Poľskom (E 77).

Cez obec neprechádza železničná trať, najbližšia zastávka je v meste Trstená, alebo v okresnom meste Tvrdošín, cez ktoré prechádza železničná trať číslo 181 (Kraľovany - Trstená).

Dopravu na Orave zabezpečujú železnica a autobusové spojenie SAD, ktoré v miestach, kde je potrebné, plynule nadväzujú na železničnú dopravu. Všeobecne možno povedať, že cesty na Orave vedú do každej, i odľahlejšej dediny. Hlavnou cestnou komunikáciou v blízkosti obce, ktoré plní regionálne aj nadregionálne funkcie je cesta I. triedy č. I/59.

Najbližšie letiská sú v Žiline a v Poprade. Na území obce sa nenachádza žiadne Dopravným úradom evidované letisko, osobitné letisko, heliport ani letecké pozemné zariadenie a do katastrálneho územia obce nezasahujú ani žiadne ochranné pásma, resp. prekážkové roviny a plochy letísk, heliportov, osobitných letísk a leteckých pozemných zariadení, ktoré sa nachádzajú mimo územia obce, a ktoré by ovplyvňovali a limitovali rozvoj obce.

Pre potreby parkovania osobných áut mimo pozemkov rodinných domov sa na území obce nachádza plocha statickej dopravy pred objektom kostola a cintorínom. Situovanie ďalších plôch statickej dopravy súvisí s rozmiestnením občianskej vybavenosti podľa druhu a potrieb.

Na ochranu ciest a premávky na nich mimo zastavaného územia, alebo územia určeného k zastavaniu, slúžia cestné ochranné pásma definované v Zákone o pozemných komunikáciách (Zákon č.135/61zb. znení zák.č.524/03 z. z.).

Riešené územie je vhodné na budovanie cyklistických trás, turistických trás a náučných chodníkov.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Navrhnuť šírkové usporiadanie miestnych ciest a návrh statickej dopravy v súlade s STN 73 6110.
- Vyznačiť hranice ochranného pásma ciest mimo zastavané územie obce, určeného územným plánom.
- Pri návrhu nových lokalít v blízkosti cesty I. triedy je potrebné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov, v prípade potreby je nevyhnutné navrhnuť opatrenia na maximálnu možnú elimináciu negatívnych účinkov dopravy a zaviazat investorov na vykonávanie týchto opatrení.
- Dopravné napojenie novo navrhnutých objektov a ciest je potrebné riešiť v súlade s STN 73 6110 a STN 73 6102 a zohľadniť nadradenosť cesty I/78.
- Navrhnuť umiestnenie zastávok autobusovej dopravy a vyznačiť ich pešiu dostupnosť.
- Cyklistické a pešie trasy navrhnuť a vyznačiť i v širších vzťahoch k príslušnému územiu, ich šírkové usporiadanie je potrebné navrhnuť v zmysle STN 73 6110.
- Billboardy a reklamné zariadenia neumiestňovať v okolí cesty I. triedy I/59.
- Vzhľadom na priestorové možnosti obce, vymedziť plochu statickej dopravy pri objektoch občianskej vybavenosti.

TECHNICKÁ VYBAVENOSŤ VODNÉ HOSPODÁRSTVO

VODNÉ TOKY

Katastrálnym územím obce Zábiedovo pretekajú nasledovné vodné toky,:

vodohospodársky významný vodný tok Zábiedovčik (hydrologické číslo poradia 4-21-04 ID 9319) s prítokmi, drobnými vodnými tokmi a drobný vodný tok Bezmenný prítok Blatnej (hydrologické číslo poradia 4-21-04 ID 9091, správcovský názov Mikulovka potok) s prítokmi – prítoky Blatnej v pramennej časti - správca TANAP.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Pri návrhoch umiestňovania stavieb ponechať pre výkon správy vodných tokov v zmysle § 49 zákona č.364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov pozdĺž vodohospodársky významných vodných tokoch voľný manipulačný pás v šírke 10 m, pozdĺž drobných vodných tokov manipulačný pás šírky 5,0m.

- Rešpektovať prirodzené inundačné územia tokov a v zmysle § 20 zákona č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov, rešpektovať v nich obmedzenia výstavby.
- Navrhnuť opatrenia na zachytávanie plávajúcich látok, aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ust. § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.
- Odvodňovacie kanály budú v ÚPN obce rešpektované, vrátane ich ochranných pásiem, prípadné križovanie navrhovaných inžinierskych sietí a komunikácií s odvodňovacími kanálmi bude riešené v zmysle ustanovení STN 73 6961 „Križovanie a súběhy melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami“.
- Rešpektovať ochranné pásma vodných tokov (v spolupráci so správcom toku). Na vhodné protipovodňové opatrenia v zmysle zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.
- Prihliadať na to, že podzemné vody sú prednostne určené na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a na účely, na ktoré je použitie pitnej vody ustanovené osobitným predpisom. Iné použitie podzemných vôd je možné iba pri zachovaní ich prednostného určenia.
- Územný plán obce riešiť v súlade s Vodným Plánom Slovenska.
- Stavby, umiestňovať minimálne 4 m od vodného toku Zábiedovčiek a 4 m od ostatných vodných tokov, v prípade, že sú brehové porasty toku širšie, umiestňovať výstavbu až za ne.

VODOVOD

V obci Zábiedovo, okres Tvrdosín, je v súčasnosti vybudovaná sieť potrubí verejného vodovodu, ktorá dostatočne pokrýva súčasné potreby zastavaného územia obce na zásobovanie pitnou vodou.

Obec je zásobovaná pitnou vodou z vodojemu (VDJ 100m³), ktorý je situovaný vo východnej časti obce Zábiedovo na kóte max.725,00 m.n.m min. 721,00 m.n.m., parcela C-KN č. 4202/5 k.ú. Zábiedovo.

Vodojem je zásobovaný vodou z vodných zdrojov Košiare 1 až 6, ktoré sa nachádzajú v 1 stupni ochranného pásma o min. kapacite 1,5 l/s.

Pokrytie vodovodnou infraštruktúrou v obci je na 100 % v existujúcich starších uliciach. Prioritou obce je rozšíriť vodovodnú sieť a poskytnúť zásobovanie vodou aj do nových vznikajúcich ulíc.

V návrhu ÚPN-O je potrebné

- rešpektovať vybudované vodohospodárske zariadenia a dodržať ich ochranné pásma v zmysle zákona č.442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách v znení neskorších predpisov,
- navrhnuť dobudovanie a rozšírenie vodovodnej siete pre navrhovaný rozvoj obce na verejných priestranstvách,
- navrhované vodovodné potrubia v čo najväčšej miere zokruhovať,
- výpočet potreby vody (Q_p, Q_m) pre existujúcu a navrhovanú zástavbu a stanoviť v zmysle platnej Vyhl. MŽP SR (vrátane potreby vody na hasenie požiarov), prípadne rozšíriť kapacitu vodojemov.

KANALIZÁCIA

Obec nemá vybudovaný systém odvádzania a čistenia odpadových vôd. Odvádzanie splaškových odpadových vôd je potrebné zrealizovať s odvádzaním splaškových vôd do ČOV Nižná.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Navrhnuť riešenie odkanalizovania celého zastavaného územia obce vrátane navrhovaného rozvoja obce.
- V prípade ak nie je možné napojenie na verejnú kanalizáciu, navrhnuť zachytávanie splaškových vôd do vodotesných žump a zneškodňovanie žumpových vôd riešiť v súlade s ustanovením § 36 ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov vývozom do čistiarne odpadových vôd s kapacitnými a technologickými možnosťami pre príjem týchto vôd.
- Dodržať zákony č. 364/2004 Z. z. o vodách, v znení platných predpisov a č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami, v znení platných predpisov a príslušné technické normy a predpisy, ako napr. STN 75 2102 Úpravy riek a potokov, STN 73 6822 Križovanie a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi, STN 73 6201 Projektovanie mostných objektov, STN 756102 Gravitačné systémy mimo budov a pod.
- Odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd, okrem iného v zmysle zákona o vodách č. 364/2004 Z. z., v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 269/2010 Z. z., v znení č. 398/2012 Z. z., 359/2022 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd,
- Rešpektovať ciele a opatrenia vodnej politiky zadefinované v strategickom dokumente „Koncepcia vodnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050“ (MŽP SR; 2022).
- Rešpektovať hranice pozemkov vo vlastníctve správcu tokov a podľa možností nezasahovať do týchto pozemkov, s výnimkou jestvujúcich zastavaných pozemkov.
- V zmysle STN 75 2102 Úpravy riek a potokov, napr. pri situovaní stavieb, objektov, súběhov vedení inžinierskych sietí a pod., dodržať ochranné pásmo vodohospodársky významného vodného toku min. 10 m od brehovej čiary a pri drobných tokoch min. 4 m od brehovej čiary vodných tokov, ochranné pásmo ochranných hrádzi sa stanovuje v min.

šírke do 10 m od vzdušnej päty hrádze, prípadne individuálne určiť ochranné pásmo vodného toku v zastavanom území.

- Podporiť zadržiavanie vody v mieste jej dopadu, čím je možné znížiť množstvo povrchového odtoku a tým znížiť riziko vzniku povodní.
- Podporiť preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami, ktorými sú v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami, v znení neskorších predpisov okrem iného opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia do vodných tokov, zvyšujú retenčnú schopnosť povodia alebo podporujú prirodzenú akumuláciu vody v lokalitách na to vhodných a ktoré chránia územie pred zaplavením povrchovým odtokom, ktorým je zložka celkového odtoku odtekajúca z povodia do povrchu terénu do vodných tokov alebo iných vodných útvarov, ako sú úpravy v lesoch, úpravy na poľnohospodárskej pôde a úpravy na urbanizovaných územiach.

ELEKTRICKÁ ENERGIA

ROZVODY VN A NN

Elektrická energia je hlavným zdrojom energie. V súčasnosti riešenie vykurovania iba jedným druhom energie naznačuje neustále zvyšovanie spotreby elektrickej energie a tým následne aj zvyšovanie zaťaženia miestnej elektrickej siete.

Obec Zábiedovo je elektrickou energiou zásobovaná z distribučných transformátorových staníc 22/0,4 kV, ktoré sú napájané z 22 kV vedenia.

VEREJNÉ OSVETLENIE

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované úspornými svetidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svetidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete NN. Ovládanie VO je centrálnou prostredníctvom impulzných káblov pri transformátorových staniciach. Rekonštrukcia osvetlenia sa uskutočnila v roku 2009. Do budúcnosti sa odporúča budovať verejné osvetlenie aj v nových uliciach kde je plánovaná, resp. kde už prebieha individuálna bytová .

MIESTNY ROZHLAS

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Od budovy OU je rozvod vedený na kovových stĺpoch, na ktorých sú upevnené reproduktory. Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Pôvodné rozvody sa ponechávajú a pre nové zastavané časti sa vybuduje nové vedenie miestneho rozhlasu. Vedenie sa uloží v zemi a pre umiestnenie reproduktorov sa využijú osvetľovacie stožiare. Počíta sa aj s rozšírením miestneho rozhlasu do nových ulíc.

TELEKOMUNIKÁCIE

Obec Zábiedovo patrí do telefónneho obvodu Tvrdošín s hlavnou telefónnou ústredňou v Tvrdošíne, na ktorú je pripojená diaľkovým káblom. Celé územie obce je pokryté TV signálom.

Riešené územie je pokryté signálom umožňujúcim využívať mobilné telefóny, vysielateľ sa nachádza východne od stredu zastavaného územia obce. V posledných rokoch nastal nebývalý rozvoj informatiky. Všetky orgány štátnej správy, výrobné aj nevýrobné prevádzky a iné sociologické a ekonomické subjekty sú napojené alebo sa napájajú prostredníctvom počítačov a na internetovú sieť, ktorá je nekonečným zdrojom informácií.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Pri návrhu rozvojových lokalít zahrnúť do územného plánu priestorovú rezervu pre nové vedenie a nové distribučné transformačné stanice.
- Pre navýšenie výkonu v rozvojových lokalitách uvažovať s výstavbou nových trafostaníc, prípadne s rekonštrukciou existujúcich TS do 630 kVA.
- Nové transformačné stanice TS v rozvojových lokalitách umiestniť na verejne prístupné miesta s možnosťou trvalého prístupu.
- Prípojky na trafostanice v zastavenej časti riešiť ako zemné káblové.
- Navrhované trafostanice riešiť ako kioskové do 630 kVA.
- Rozvody riešiť ako zemné káblové, dĺžka výbežkov od zdroja max. 350 m.
- Dodržať ochranné a bezpečnostné pásma existujúcich a navrhovaných zariadení podľa zákona č. 251/2012 o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Dokumentovať ochranné pásma existujúcich energetických zariadení (trafostaníc, VN vedení).
- Dodržať bezpečné vzdialenosti od energetických zariadení podľa STN.
V území nebudovať veterné parky, vodné elektrárne a fotovoltické parky, takéto zámery sú z hľadiska ochrany prírody a krajiny a tiež z krajinárskeho a estetického hľadiska vnímané negatívne.

ZÁSOBOVANIE TEPLOM

Zásobovanie teplom je decentralizované do malých domových a individuálnych kotolní, časť bytov je vykurovaná pecami. Za rozvojový zámer považujeme kvalitatívnu zmenu používaného paliva a zvýšenie miery využívania obnoviteľných zdrojov energie.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Pri riešení spôsobu zásobovania teplom v riešenom území bude potrebné vychádzať z prioritných funkcií obce, ktorými sú obytná funkcia.
- Zachovanie čistoty ovzdušia v celom území si vyžaduje použitie ušľachtilých médií akými je elektrická energia a zemný plyn.

ZÁSOBOVANIE PLYNOM

Obec je napojená na zdroj zemného plynu. Nové obytné rozvojové plochy podľa možnosti napojiť na existujúce plynovody.

V návrhu ÚPN-O je potrebné:

- Rešpektovať existujúce trasy plynovodov,
- Preveriť možnosti využívania alternatívnych zdrojov energie.
- zdokumentovať a rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma existujúcich ako aj navrhovaných plynárenských zariadení.

ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Zberný dvor je vo výstavbe v lokalite Bôr pri futbalovom ihrisku.

3. Požiadavky na priestorové usporiadanie jednotlivých území obce

- Rozvojové plochy s funkciou bývania lokalizovať prioritne západne a južne od zastavaného územia, v nadväznosti na existujúce plochy bývania.
- Plochy výroby združovať v severnej časti zastavaného územia a v areáli PD.

4. Požiadavky na vymedzenie území pre spracovanie územného plánu zóny

Územia pre spracovanie územného plánu zóny sa nevymedzujú.

G. POŽIADAVKY NA OCHRANU KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

Obec Zábiedovo vznikla v puste oblasti a vo veľmi hustých lesoch na základe valaského práva. Názov obce je skomoleninou pôvodného názvu potoka pretekajúceho obcou, keďže v r. 1371 sa pri popise hraníc novozaloženej Trstenej spomína, že hraničná čiara od Tvrdošína ide „a flumine Zawoda“, čiže od Zábídovského potoka.

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z daňového súpisu v roku 1567. V tomto súpise sa uvádza, že „obyvatelia obce vyznali pod prisahou, že až posiaľ svojmu zemepánovi neplatili nijaké dávky ani neposkytovali roboty, pretože ich sloboda, daná a povolená ich zemepánom, nevypršala. Domy si začali stavať na pustých miestach a vo veľmi hustých lesoch. Miesto pluhu používajú motyky.“ Pritom je známe a preukázané, že práve valaskí osídlenci mali takéto úľavy, lebo museli byť vždy pripravení so zbraňou chrániť územie svojho zemepána, teda severnú hranicu Oravského panstva, od nájazdov poľských družín. Valaský pôvod mali i názvy častí chotára – Črťaz, Nové diely, Grúnik, Suchý grúň, Príslop atď. Podľa zachovaných názvov ráli boli zrekonštruované rodinné mená prvých osadníkov – Paško, Štec, Lebeda, Bartoš, Petro, Škrba, Kapka. Súčasný názov obce prešiel dlhým vývojom. Z histórie obce sú známe názvy – Zawydowo, Zavidovo, Zavidov, Zabido, Zábido, Zábiedovo a od roku 1946 Zábiedovo. Od vzniku obce až do zavedenia tereziánskeho urbára v r. 1767 spravovali dedinu dediční šoltýsi s menami – Zawydowský, Zavidovský, Zábido, Mikula, Balvan atď. Neskôr bolo riadenie obce zverené voleným richtárom. Obyvatelia obce boli až do vynesenia zákonného článku IX. z roku 1848 o zrušení poddanstva v poddanskom pomere voči oravskému hradnému panstvu.

Súčasťou obce je aj bývalá osada Hámričky, ktorá vznikla v r. 1607. Založil ju na základe povolenia Juraja Thurzu na otvorenie železných hámrov Michal Hámerník, ktorý mal troch synov – Michala, Štefana a Gála.

V k. ú. obce Zábiedovo sú **evidované tieto nehnuteľné národné kultúrne pamiatky:**

- Kaplnka a zvonica (murovaná) - č. ÚZPF 2067/1-2

Na katastrálnom území Zábiedovo sa nenachádzajú žiadne plochy, ktoré by boli pamiatkovými územiami vyhlásenými podľa pamiatkového zákona – pamiatková zóna, resp. pamiatková rezervácia, ani žiadne priestory a objekty chránené ako historická zeleň.

V zmysle §27 ods. 2 pamiatkového zákona, je súčasťou NKP aj jej bezprostredné okolie, t.j. priestor 10 m od objektu. V tomto priestore nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty NKP.

V rámci záujmu zachovania miestnej významovej hodnoty iných objektov, ktoré nemajú status NKP, je možné v obci zriadiť ochranu zaujímavých a architektonicky hodnotných objektov, pokiaľ takýto zoznam obec už nevedie. V zmysle pamiatkového zákona je možné takéto objekty zaradiť medzi tzv. pamätihodnosti obce, ktorých evidenciu utvára a vedie obec.

V centrálnej evidencii archeologických nálezísk Slovenska nie je v riešenom katastrálnom území evidované žiadne archeologické nálezisko. Katastrálne územie Zábiedovo, má archeologický potenciál a vzhľadom k tomu, že v jeho katastri sa doteraz nerealizoval systematický archeologický prieskum je veľký predpoklad, že sa tu nachádzajú doteraz neevidované a nám neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou. **Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby v územných a stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie a pod.), musí byť oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia.** V opodstatnených prípadoch Krajský pamiatkový úrad Žilina stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu.

Podľa § 40 ods. 4 pamiatkového zákona a § 44 stavebného zákona č. 25/2025, v prípade zistenia, resp. narušenia

archeologických nálezov počas stavby musí **nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu Žilina**. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s krajským pamiatkovým úradom. Podľa § 40 pamiatkového zákona archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu.

V riešení ÚPN-O je potrebné:

- Rešpektovať zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu
- Rešpektovať národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky.

H. POŽIADAVKY NA ROZSAH A OBSAH RIEŠENIA

Návrh ÚPN obce Zábiedovo bude spracovaný v podrobnosti stanovenej v §12 a 13 Vyhlášky Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR č.392/2023 Z.z. O obsahu a spôsobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie a o územnoplánovacích podkladoch a všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie územia a funkčné využívanie územia a vyhlášky č. 153/2024 Z.z. o štandardoch a metodike spracovania územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladoch.

Územný plán obce Zábiedovo bude obsahovať:

- Informatívnu textovú časť
- Informatívnu grafickú časť
- Záväznú textovú časť
- Záväznú grafickú časť

I. INFORMÁCIA O POTREBE VYPRACOVANIA VARIANTNÉHO NÁVRHU RIEŠENIA

V priebehu spracovania územného plánu je možné, že niektoré rozvojové územia, ktoré majú komplikovanú štruktúru vlastníckych vzťahov, alebo ide o zastavané časti územia určené na zmenu funkčného využitia, príp. na intenzifikáciu, vznikne potreba vymedziť a riešiť formou územného plánu zóny. V tom prípade sa zistená skutočnosť uvedie v návrhu územného plánu.

Vypracovala:
Obec Zábiedovo,
v zastúpení p. starostu – Ing. Ján Banovčan

a Ing. arch. Dávid Goč, OSO ÚPP a ÚPD

